

Проект ЄС “Виконання Україною зобов’язань щодо членства в СОТ та реалізації Європейської політики добросусідства в сільському секторі (секторальний підхід)”

уцг.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

**ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА
ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА**

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- ❑ **Підставою** юридичної відповідальності є склад правопорушення, тобто наявність усіх елементів, які становлять акт правопорушення (об’єкт, об’єктивна сторона, суб’єкт і суб’єктивна сторона).
- ❑ **Земельне правопорушення** — це суспільно шкідлива дія чи бездіяльність, що суперечить нормам земельного права, за вчинення якої винна, деліктоздатна особа несе юридичну відповідальність.

АУГ.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Специфічні ознаки земельних правопорушень:

- ❖ земельні правопорушення завжди пов’язані з землею (наприклад, розміщення, проектування, будівництво, введення в дію об’єктів, що негативно впливають на стан земель);
- ❖ такий зв’язок може виявлятися у різних формах (використання земель не за їх цільовим призначенням, псування та забруднення сільськогосподарських земель, несвоєчасне повернення тимчасово займаних земель);
- ❖ до земельних правопорушень можна віднести лише ті, зв’язок з землею яких є безпосереднім.

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

За вчинені земельні правопорушення винні особи притягаються до відповідальності:

- **цивільної**
- **адміністративної**
- **кримінальної**
- **дисциплінарної**

(ч. 1 ст. 211 ЗК України)

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

- ❑ Чинне законодавство покладає обов’язок на підприємства, установи, організації і громадян відшкодувати збитки, завдані ними внаслідок порушення земельного законодавства.
- ❑ Крім того, важливого значення набуває договірна цивільно-правова відповідальність за порушення земельного законодавства, які випливають з договірних відносин.
- ❑ Винні особи несуть цивільно-правову відповідальність незалежно від їх притягнення до кримінальної або адміністративної відповідальності за порушення земельного законодавства.

суд.

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Збитками, що завдані власникам землі та землекористувачам, є наявні, дійсні прямі збитки, до складу яких включаються:

- ❖ вартість будинків і споруд;
 - ❖ вартість плодючих, декоративних, лісових, деревно-чагарникових та інших багаторічних насаджень;
 - ❖ вартість зрошувальних чи осушувальних систем;
 - ❖ конкретні витрати на поліпшення якісного стану земель чи ґрунтів тощо.
- ✓ Відшкодуванню підлягають і неодержані доходи у всіх випадках, коли вони обґрунтовані.**

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 53. Порухення правил використання земель
Використання земель не за цільовим призначенням, невиконання природоохоронного режиму використання земель, розміщення, проектування, будівництво, введення в дію об’єктів, які негативно впливають на стан земель, неправильна експлуатація, знищення або пошкодження протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних лісонасаджень -
тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від п’яти до двадцяти п’яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п’ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 53-1. Самовільне зайняття земельної ділянки

Самовільне зайняття земельної ділянки - тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти до п’ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

суд.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Самовільне зайняття земельної ділянки — будь-які дії, які свідчать про фактичне використання земельної ділянки за відсутності відповідного рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про її передачу у власність або надання у користування (оренду) або за відсутності вчиненого правочину щодо такої земельної ділянки, за винятком дій, які відповідно до закону є правомірними.

(ст. 1 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель»)

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 53-2. Перекручення або приховування даних державного земельного кадастру

Перекручення даних державного земельного кадастру, а також приховування інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п’яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

суд.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 53-3. Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу

Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу, а також невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від двадцяти до п’ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 53-4. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель

Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель - тягне за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 54. Порухення строків повернення тимчасово зайнятих земель або несприведення їх у стан, придатний для використання за призначенням

Порухення строків повернення тимчасово зайнятих земель або невиконання обов’язків щодо сприведення їх у стан, придатний для використання за призначенням, - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п’ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Несприведення рекультивації порушених земель - тягне за собою накладення штрафу на громадян від п’яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 55. Самовільне відхилення від проектів землеустрою

Відхилення від затверджених в установленому порядку проектів землеустрою -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п’яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п’ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 56. Знищення межових знаків

Знищення громадянами межових знаків меж землекористувань - тягне за собою накладення штрафу від п’яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 197⁻¹. Самовільне зайняття земельної ділянки та самовільне будівництво

1. Самовільне зайняття земельної ділянки, яким завдано значної шкоди її законному володільцю або власнику, - карається штрафом від **двохсот до трьохсот** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або **арештом на строк до шести місяців**.

2. Самовільне зайняття земельної ділянки, вчинене особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею, або групою осіб, або щодо земельних ділянок особливо цінних земель, земель в охоронних зонах, зонах санітарної охорони, санітарно-захисних зонах, - карається **обмеженням волі на строк від двох до чотирьох років** або **позбавленням волі на строк до двох років**.

3. Самовільне будівництво будівель або споруд на самовільно зайнятій земельній ділянці, зазначеній у частині першій цієї статті, - карається штрафом від **трьохсот до п’ятисот** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, або **обмеженням волі на строк до трьох років**.

4. Самовільне будівництво будівель або споруд на самовільно зайнятій земельній ділянці, зазначеній у частині другій цієї статті, або вчинене особою, раніше судимою за такий саме злочин або злочин, передбачений частиною третьою цієї статті, - карається **позбавленням волі на строк від одного до трьох років**.

Примітка. Відповідно до цієї статті шкода, передбачена частиною першою цієї статті, визнається **значною**, якщо вона **у сто і більше разів** перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян

суд.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 239⁻¹. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель

1. Незаконне заволодіння ґрунтовим покривом (поверхневим шаром) земель, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи для довкілля, - **карається** штрафом від двохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.
 2. Та сама дія, якщо вона вчинена повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або заподіяла матеріальну шкоду у великому розмірі, - **карається** обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.
 3. Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, якщо вони вчинені шляхом підпалу, вибуху чи іншим загальнонебезпечним способом або спричинили загибель людей, масову загибель об'єктів тваринного чи рослинного світу або інші тяжкі наслідки, - **караються** обмеженням волі на строк від трьох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.
- Примітка.** У цій статті матеріальна шкода вважається заподіяною **у великому розмірі**, якщо її розмір **у сто або більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.**

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 239. Забруднення або псування земель

1. Забруднення або псування земель речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров’я людей або довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров’я людей чи довкілля, - караються штрафом до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

2. Ті самі діяння, що спричинили загибель людей, їх масове захворювання або інші тяжкі наслідки, - караються обмеженням волі на строк від двох до п’яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

суд.

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Стаття 254. Безгосподарське використання земель

Безгосподарське використання земель, якщо це спричинило тривале зниження або втрату їх родючості, виведення земель з сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту, - караються штрафом до двохсот п’ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк до двох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

Проект ЄС “Виконання Україною зобов’язань щодо членства в СОТ та реалізації Європейської політики добросусідства в сільському секторі (секторальний підхід)”

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ЗЕМЕЛЬНОМУ ПРАВІ

СТЯГНЕННЯ:

➤ **Догана**

➤ **Звільнення**

суд.

МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ЗЕМЕЛЬНОМУ ПРАВІ

Матеріальна відповідальність полягає в покладені на працівників і посадових осіб підприємств, які перебувають у трудових відносинах з цими підприємствами і вчинили порушення земельного законодавства, внаслідок якого підприємству заподіяно матеріальну шкоду або порушені його матеріальні інтереси, **обов'язку відшкодувати цю шкоду** чи компенсувати заподіяні збитки у встановленому порядку.

суд.